

Izvešće o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu, za razdoblje od 1. ožujka do 31. listopada 2006.

I. UVOD

Izvešće se odnosi na zadaće i obveze pripadnika hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu za razdoblje od 1. ožujka do 31. listopada 2006. Izvešće se podnosi kako bi se sagledali svi aspekti angažiranja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji te kako bi se donijele odgovarajuće ocjene i zaključci o sudjelovanju u mirovnoj misiji.

II. MANDAT MISIJE ISAF

Mirovna misija u Afganistanu ISAF je misija pod vodstvom NATO-a, a održava se u skladu s mandatom Ujedinjenih naroda. Do listopada 2006. godine misija ISAF je djelovala u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti 1623, a rezolucijom 1707 mandat misije je produžen do listopada 2007. Republika Hrvatska sudjeluje u misiji ISAF bez nacionalnih ograničenja za raspoređivanje i angažiranje snaga u okviru pravila djelovanja misije ISAF.

III. ZAPOVIJEDANJE U HRVATSKOM KONTINGENTU U MISIJI ISAF

Glavno zapovjedništvo ISAF-a smješteno je u Kabulu, glavnom gradu Afganistana. Pod njegovim je zapovjedništvom pet regionalnih zapovjedništava: Sjever, Jug, Istok i Zapad dok je peto regionalno zapovjedništvo Capital, koje obuhvaća glavni grad, u ustrojavanju od proljeća ove godine. Hrvatski kontingent je razmješten na lokacijama u područjima Regionalnog zapovjedništva Sjever, gdje je vodeća zemlja Savezna Republika Njemačka, Regionalnog zapovjedništva Zapad, gdje je vodeća zemlja Italija; Regionalnog zapovjedništva Jug, gdje je vodeća zemlja Velika Britanija, te Regionalnog Zapovjedništva Capital, gdje je vodeća zemlja Francuska.

Dokumentom o prijenosu ovlasti nacionalni kontingent stavljen je pod operativno zapovijedanje glavnog zapovjednika misije ISAF. Prethodnim hrvatskim kontingentima zapovijedao je zapovjednik namjenski organiziranih snaga vojne policije, koji je istovremeno bio i u sustavu zapovijedanja NATO-a. Od sredine kolovoza 2006. uvodi se funkcija nacionalnog zapovjednika kontingenta, koji nije uključen u sustav zapovijedanja NATO-a.

Nacionalni zapovjednik kontingenta smješten je u Kabulu, u kampu Warehouse, tako da ima mogućnost izravnog kontakta sa strukturama ISAF-a. Na svakoj lokaciji na kojoj su smješteni dijelovi hrvatskog kontingenta najstariji časnici po činu su određeni za zapovjednike.

Hrvatski kontingent obuhvaća sljedeće komponente u misiji ISAF: namjenski organizirane snage vojne policije (TF MP), medicinski tim (MT), namjenski organizirane snage pješništva (TF INF), operativni mentorski tim za vezu (OMLT) i pokretni promatrački tim za vezu (MLOT). Ostale komponente su nacionalni elementi potpore (NSE) i nacionalna obavještajna skupina (NIC) koji pružaju potporu i ostvaruju uvjete za odgovarajuće djelovanje hrvatskom nacionalnom kontingentu. U stožerima zapovjedništva ISAF i Regionalnom zapovjedništvu Sjever su i stožerni časnici. Na dan 31. listopada 2006. u sastavu hrvatskog kontingenta bilo je ukupno 148 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

IV. KOMPONENTE HRVATSKOG KONTINGENTA U MISIJI ISAF

1. Namjenske snage vojne policije (TF MP)

Namjenski organizirane snage Vojne policije izvršavaju zadaće u sastavu multinacionalne vojne policije Regionalnog zapovjedništva Capital. Osim provedbe nacionalno preuzetih zadaća, provode obuku lokalne civilne i vojne policije.

2. Operativni mentorski tim za vezu (OMLT)

Operativni mentorski tim za vezu ima različite zadaće, ovisno o razini postrojbi Afganistanske nacionalne vojske (ANA) kojima je dodijeljen. Primarna mu je odgovornost osiguravanje napredne obuke u vidu upućivanja, podučavanja i uvježbavanja te mentorstva postrojbama ANA-e s ciljem uspješnog daljnjeg razvijanja njihovih postojećih sposobnosti. Operativni mentorski tim djeluje u vojarnama, pri čemu surađuju s drugim skupinama za obuku i na terenu kada pružaju potporu u planiranju i provođenju operacija Afganistanske vojske. Uz to dva su pripadnika OMLT-a raspoređena na razinu korpusa ANA-e. Operativni mentorski tim za vezu ustrojen je od 19 instruktora i 8 vozača terenskih vozila.

Od travnja do kraja rujna 2006. pripadnici OMLT-a bili su raspoređeni unutar Regionalnog zapovjedništva Sjever, u području gradova Mazar-e-Sharif i Meymanah. Od tada, u skladu s rotacijama postrojbi ANA-e na Jugu, dio OMLT-a upućuje se u područje Kandahara.

3. Mobilni promatrački tim za vezu (MLOT)

Zadaće Mobilnog promatračkog tima za vezu su nadzor i ophodnja određenog teritorija, uspostavljanje i održavanje veze s lokalnim vođama te suradnja s lokalnom policijom. Mobilni promatrački tim za vezu i časnik za civilno-vojnu suradnju (CIMIC) djeluju u okviru provincijskog rekonstrukcijskog tima (PRT). Od proljeća 2006. Republika Hrvatska sudjeluje s jednim MLOT-om i jednim časnikom za civilno-vojnu suradnju u litvanskom PRT-u u Regionalnom zapovjedništvu Zapad u Changcharanu. Provincijski rekonstrukcijski timovi ustrojavaju se s ciljem rekonstrukcije, povećanja sigurnosti i pomoći ostvarenju nacionalne strategije izgradnje države u provincijama te približavanju nacionalnih institucija tamošnjem stanovništvu i pomaganju širenja vlasti afganistanske vlade na cijelo područje Afganistana.

Djelovanje PRT-a je direktni i najvažniji doprinos NATO-a proširenju vladavine prava i legalne afganistanske vlasti. Vojno djelovanje u PRT-u je prvenstveno zamišljeno kao potpora civilnom dijelu, radi izgradnje povjerenja i sigurnosnog okružja za djelovanje. S obzirom da su PRT-ovi po svojoj strukturi, organizaciji i djelovanju prilagođeni lokalnim prilikama i okolnostima, ovo sudjelovanje je dobro iskustvo za eventualno buduće preuzimanje vodstva barem jednoga PRT-a.

4. Namjenski organizirane snage pješništva (TF INF)

Namjenski organizirane snage pješništva organizirane na razini pješničkog voda koriste se u Regionalnom zapovjedništvu Sjever u Mazar-e-Sharifu za osiguranje zračne luke te ophodnju oko baze.

5. Medicinski tim (MT)

Medicinski tim u kojem su liječnik i tri medicinska tehničara djeluje u sastavu kombiniranog medicinskog tima Američko-jadranske povelje u grčkoj vojnoj bolnici pri međunarodnoj zračnoj luci u Kabulu. Medicinski tim pruža hitnu medicinsku skrb i sudjeluje u evakuaciji ranjenih, a po potrebi djeluje i izvan Kabula.

6. Nacionalni element potpore (NSE)

Nacionalni element potpore pruža logističku potporu hrvatskom kontingentu. Pripadnici nacionalnog elementa potpore raspoređeni su u Regionalnom zapovjedništvu Sjever i Regionalnom zapovjedništvu Capital.

7. Nacionalna obavještajna skupina (NIC)

Nacionalna obavještajna skupina pruža obavještajnu i sigurnosnu potporu nacionalnom kontingentu i ostvaruje suradnju s drugim nacionalnim obavještajnim skupinama i zapovjedništvom ISAF-a.

8. Stožerni časnici i dočasnici

Stožerni časnici i dočasnici obavljaju zadaće u okviru Zapovjedništva ISAF-a i regionalnih zapovjedništava. Raspoređeni su na obavještajne, operativne, logističke i druge dužnosti.

9. Zapovjednik kontingenta (NCC)

Do kolovoza 2006. dužnost zapovjednika nacionalnog kontingenta, uz svoju redovnu dužnost, obnašao je najstariji po činu časnik iz sastava namjenski organiziranih snaga Vojne policije. Povećanje kontingenta s 50 na 150 pripadnika iziskivalo je uvođenje funkcije zapovjednika nacionalnog kontingenta izvan ustroja ISAF-a.

Zapovjednik nacionalnog kontingenta vodi brigu o personalnim i operativnim pitanjima svih pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji ISAF. Zadaća je zapovjednika da tijekom svojega mandata barem jednom posjeti sve komponente kontingenta u misiji ISAF u Afganistanu. Vodi brigu da kontingent djeluje u skladu s prijenosom ovlasti i u okviru pravila uporabe snaga u misiji ISAF. U slučaju angažiranja suprotno mandatu misije ISAF ili potrebe evakuacije zapovjednik nacionalnog kontingenta ima ovlast preuzeti potpuno zapovijedanje hrvatskim snagama u Afganistanu.

V. UVJETI PRIPREME I DJELOVANJA

a) Obuka i priprema

Obuka i priprema dijelova hrvatskog kontingenta provodi se u Republici Hrvatskoj i inozemstvu u suradnji s vodećim zemljama u regionalnim zapovjedništvima u kojima se raspoređuju pripadnici hrvatskog kontingenta (Njemačka i Litva).

b) Tehnički sporazumi s državama sudionicama u misiji ISAF

Radi poboljšavanja uvjeta života i djelovanja hrvatskoga kontingenta na svim lokacijama potpisani su ili su u tijeku potpisivanja memoranduma o razumijevanju i tehničkih sporazuma s ministarstvima obrane drugih država sudionica u misiji ISAF. Tako je radi djelovanja Mobilnog promatračkog tima za vezu u Changcharanu u području Regionalnog zapovjedništva Zapad potpisan u srpnju 2006. Memorandum o razumijevanju s Ministarstvom obrane Republike Litve. Radi djelovanja hrvatskih komponenti u području Regionalnog zapovjedništva Sjever potpisana je u kolovozu 2006. nota o pristupanju Memorandumu o razumijevanju o međusobnom pružanju logističke potpore između ministarstava obrane SR Njemačke, Kraljevine Švedske i Kraljevine Danske.

c) Opskrba i transport

Opskrba kontingenta u području operacija provodi se korištenjem kapaciteta zračnog prijevoza zemalja s kojima hrvatski kontingent sudjeluje u operaciji ISAF. Opskrba se odnosi na pričuvne dijelove, streljivo, osnovna sredstva, odjeću i obuću.

d) Kvaliteta življenja

Republika Hrvatska osigurava hrvatskom kontingentu u području misije ISAF odgovarajuće uvjete življenja koji su na razini uvjeta koje osiguravaju druge države. Medicinska skrb pripadnika hrvatskog kontingenta ostvaruje se u sklopu vojnih bolnica na temelju tehničkih sporazuma sa zemljama koje su vodeće u području regionalnih zapovjedništava. Pripadnici hrvatskog kontingenta organiziraju vlastite društvene i športske aktivnosti te sudjeluju u sličnim aktivnostima koje organiziraju drugi nacionalni kontingenti.

U misiji su svečano obilježeni blagdani Republike Hrvatske i Dan Oružanih snaga Republike Hrvatske. Svim pripadnicima koji nedjeljom nisu na dužnosti omogućena je nazočnost Svetoj misi u talijanskom kampu ili u portugalskoj kapelici u kampu Warehouse.

Od dolaska hrvatskog vojnog kapelana u kolovozu 2006. Sveta misa se održava i u hrvatskom kampu.

Nadležna tijela Republike Hrvatske organizirala su službene posjete pripadnicima hrvatskog kontingenta te su tako u travnju 2006. u posjetu pripadnicima Oružanih snaga u misiji u Afganistanu bili ministrica vanjskih poslova i europskih integracija Kolinda Grabar-Kitarović sa suradnicima i državni tajnik u Ministarstvu obrane Mate Raboteg.

VI. OCJENA SIGURNOSNE SITUACIJE

Tijekom razdoblja na koje se odnosi izvješće došlo je do pogoršanja sigurnosne situacije na cijelom području Afganistana. Pobunjeničko djelovanje je kombinacija gerilsko-terorističkog djelovanja, koje se intenziviralo i protiv snaga ISAF-a u središnjem, sjevernom i zapadnom dijelu. Pojačano je psihološko-promidžbeno djelovanje protiv ISAF-a i afganistanske vlade, a u južnom i jugoistočnom dijelu Afganistana, na području prema pakistanskoj granici, sukobi s koalicijskim snagama su intenzivni i direktni. Nesigurnost i povećanje ugroza je objašnjiva povećanjem broja i intenziteta protuterorističkih operacija koje provode koalicijske snage i afganistanska vojska. Tipovi ugroza su improvizirane eksplozivne naprave i auto-bombe, samoubilački napadi, zasjede i prepadi, raketni i minobacački napadi.

Proširenjem područja misije ISAF na cijelo područje Afganistana, s naglaskom na Južno područje koje je do tada potpadalo isključivo pod ovlast operacije Antiterorističke koalicije „Enduring Freedom“, došlo je do teritorijalno šireg razmještanja hrvatskog kontingenta. Time mandat djelovanja hrvatskog kontingenta nije promijenjen.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u Afganistanu nemaju mandat niti sposobnosti za nametanje mira, već zadaće potpore očuvanju mira, obuke afganistanske vojske te kontakata s lokalnim stanovništvom radi izgradnje povjerenja.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske mogu borbeno djelovati isključivo u samoobrani.

Hrvatski Mobilni promatrački tim za vezu pretrpio je jedan oružani napad u kojem je oštećeno jedno vozilo, a ljudskih žrtava nije bilo.

VII. OCJENA USPJEŠNOSTI DJELOVANJA

Svi pripadnici hrvatskog kontingenta u misiji ISAF profesionalno su i odgovorno obavili svoje zadaće. U više navrata za svoje uspješno djelovanje dobili su posebne pohvale. Iako su neke komponente djelovale u uvjetima vrlo otežane komunikacije te uvjetima koji se odražavaju na tehničku opremu i oružje koje koriste, uspješno su obavili svoje zadaće bez ljudskih žrtava i ozljeda.

VIII. UOČENI NEDOSTACI I SMJERNICE ZA POBOLJŠANJE

Strateški prijevoz i strateški medicinski prijevoz sposobnosti su koje pripadaju u područje nacionalne odgovornosti sudionika u misiji ISAF. Nepostojanje vlastitog strateškog prijevoza rješava se međunarodnim sporazumima s oružanim snagama odnosno ministarstvima obrane drugih država koje te sposobnosti posjeduju u području operacija misije ISAF. Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga 2006.-2015. predviđeno je razvijanje sposobnosti taktičkog transporta vlastitim snagama i sredstvima dok je planiranje i provedba strateškog transporta i razmještanja snaga planirana osloncem na kapacitete saveznika.

U ostalim područjima djelovanja hrvatski kontingent je s obzirom na svoje zadaće u okviru misije odgovarajuće opremljen, s time da se s obzirom na vlastita iskustva na terenu provode prilagođavanja i poboljšavanja opremljenosti.

IX. FINANCIRANJE

Sredstva za pokriće troškova mirovne misije osigurana se u Državnom proračunu Republike Hrvatske u razdjelu Ministarstva obrane, na poziciji A545037 Troškovi mirovnih misija. Troškovi hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji u Afganistanu u razdoblju od 1. ožujka 2006. do 31. listopada 2006. iznosili su 47.774.069,50 kuna.

X. ZAKLJUČAK

U svezi sudjelovanja pripadnika hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji u Afganistanu u razdoblju od 1. ožujka 2006. do 31. listopada 2006. može se zaključiti da su pripadnici hrvatskih Oružanih snaga u ovom razdoblju, kao i do sada, dodijeljene zadaće izvršavali odgovorno i profesionalno pridonoseći svojim sudjelovanjem postizanju krajnjeg cilja misije.

Republika Hrvatska je značajno proširila način sudjelovanja u misiji uvodeći nove namjenske organizirane snage i proširujući područja djelovanja.

Uzimajući u obzir da se za svaku novu rotaciju misije ISAF zemlje sudionice natječu za mjesta stožernih časnika i dočasnika, Hrvatska je zahvaljujući dobrim ocjenama stožernih časnika i dočasnika zadržala svoje pozicije u Zapovjedništvu ISAF-a, u Regionalnom zapovjedništvu Sjever te u Multinacionalnoj vojnoj policiji u Kabulu.

Značajan i visoko ocijenjen doprinos naših pripadnika u mirovnoj misiji u Afganistanu promiče ugled Oružanih snaga Republike Hrvatske kao i međunarodni položaj Republike Hrvatske.